

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego

I. Ogólne zasady oceniania z języka polskiego

1. Prace klasowe, sprawdziany i dyktanda są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
2. Uczeń ma co najmniej tydzień na nauczenie się wiersza na pamięć.
3. Oceny śródroczne i roczne nie są średnią arytmetyczną wszystkich ocen, ale wynikają z ważności ocen uzyskiwanych przez ucznia w trakcie semestru i roku szkolnego. Oceny za poszczególne aktywności mają następującą wagę:
  - prace klasowe i wypracowania (dłuższe formy wypowiedzi pisemnej) – 5,
  - sprawdziany, dyktanda i krótkie wypowiedzi pisemne – 4,
  - kartkówki testy, zadanie projektowe – 3,
  - odpowiedź ustna i recytacja – 2,
  - głośne czytanie, aktywność – 1.
4. Oceny śródroczne i roczne wystawiane są zgodnie z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów i ich częstotliwość:

1. Prace klasowe – 1-2 w półroczu
2. Wypracowania i krótkie wypowiedzi pisemne – co najmniej 1 w półroczu
3. Sprawdziany – co najmniej 1 w półroczu
4. Dyktanda – co najmniej 1 w półroczu
5. Kartkówki – co najmniej 1 w półroczu
6. Testy – co najmniej 1 w półroczu
7. Odpowiedź ustna – co najmniej 1 w półroczu
8. Recytacja – co najmniej 1 w półroczu
9. Głośne czytanie – co najmniej 1 w półroczu
10. Aktywność, zadanie – co najmniej 1 ocena w półroczu

IV. Kryteria oceniania

1. Kryteria oceniania prac klasowych, sprawdzianów, testów, dyktand i kartkówek:

ocena celująca (6): 100% punktów możliwych do zdobycia;

ocena bardzo dobra (5): 90 – 99% punktów możliwych do zdobycia;

ocena dobra (4): 70 – 89% punktów;

ocena dostateczny (3): 50 – 69% punktów;

ocena dopuszczająca (2): 30 – 49% punktów;

ocena niedostateczna (1): 29% punktów i mniej.

2. Kryteria oceniania wypracowań (dłuższych form wypowiedzi pisemnej) w klasach IV-VI:

- treść (realizacja tematu) od 0 do 3 punktów,
- styl od 0 do 1 p.,
- język od 0 do 1 p.,
- ortografia od 0 do 1 p.,
- interpunkcja od 0 do 1 p.,
- estetyka od 0 do 1 p.

Ocenia niedostateczna: 0-2 p.

Ocena dopuszczająca: 3 p.

Ocena dostateczna: 4-5 p.

Ocena dobra: 6-7 p.

Ocena bardzo dobra: 8 p.

Ocena celująca: 8 p., praca bezbłędna

Szczegółowe kryteria oceniania realizacji tematu w poszczególnych formach wypowiedzi:

Opowiadanie:

3 p. - Uczeń: konsekwentnie tworzy świat przedstawiony z różnorodnych elementów, uplastycznia je; układa wydarzenia w logicznym porządku, zachowując ciąg przyczynowo-skutkowy; konsekwentnie posługuje się wybraną formą narracji; dynamizuje akcję; urozmaica wypowiedź.

2 p. - Uczeń: tworzy świat przedstawiony, ale niekonsekwentnie LUB nie uplastycznia go; LUB nie układa wydarzeń w logicznym porządku; LUB niekonsekwentnie posługuje się wybraną formą narracji; LUB nie dynamizuje akcji.

1 p. - Uczeń: tworzy świat przedstawiony, ale informacje o jego elementach są ogólnikowe; niekonsekwentnie stosuje wybraną formę narracji; tworzy tekst w większości uporządkowany.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

List:

3 p. - Uczeń: pisze wypowiedź, zachowując formalne wyróżniki listu; określa cel listu i tworzy wypowiedź rozwiniętą, bogatą treściowo; stosuje zwroty do adresata dostosowane do sytuacji komunikacyjnej; zaczyna i kończy list właściwymi zwrotami grzecznościowymi; zachowuje układ graficzny odpowiedni dla listu.

2 p. - Uczeń: pisze wypowiedź, pomijając niektóre formalne wyróżniki listu; określa cel listu, ale nie tworzy wypowiedzi rozwiniętej; LUB nie stosuje zwrotów do adresata dostosowanych do sytuacji komunikacyjnej; LUB nie zaczyna i nie kończy listu właściwymi zwrotami grzecznościowymi; LUB nie zachowuje układu graficznego odpowiedniego dla listu.

1 p. - Uczeń: pisze wypowiedź, pomijając niektóre formalne wyróżniki listu; określa cel listu; stosuje zwroty do adresata odpowiednie do oficjalnej sytuacji komunikacyjnej.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Sprawozdanie:

3 p. - Uczeń: podaje informacje o czasie, miejscu, celu, przebiegu oraz uczestnikach relacjonowanego zdarzenia; prezentuje wydarzenia w kolejności chronologicznej; używa czasowników w czasie przeszłym i wykorzystuje słownictwo oddające relacje czasowe; logicznie i spójnie wiąże poszczególne części pracy.

2 p. - Uczeń: podaje informacje o czasie, miejscu, celu, przebiegu oraz uczestnikach relacjonowanego zdarzenia; prezentuje wydarzenia w kolejności chronologicznej, ale nie używa czasowników w czasie przeszłym; LUB nie wykorzystuje słownictwa oddającego relacje czasowe; tworzy tekst w większości uporządkowany.

1 p. - Uczeń: pomija większość informacji dotyczących relacjonowanego zdarzenia; niekonsekwentnie stosuje formy gramatyczne czasowników; zachowuje spójność w części pracy.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Opis:

3 p. - Uczeń: szczegółowo przedstawia obiekt opisu, np. opisuje postać; wyodrębnia i nazywa reprezentatywne elementy obiektu; wyraża swój stosunek do przedmiotu opisu pośrednio lub bezpośrednio; logicznie i spójnie wiąże poszczególne części pracy.

2 p. - Uczeń: ogólnie przedstawia obiekt opisu, np. opisuje postać; wyodrębnia i nazywa wybrane elementy obiektu; nie wyraża swojego stosunku do przedmiotu opisu; LUB nie tworzy tekstu spójnego.

1 p. - Uczeń: przedstawia tylko wybrane elementy obiektu opisu; zachowuje spójność w części pracy; tworzy pracę ubogą treściowo.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Charakterystyka:

3 p. - Uczeń: pisze charakterystykę postaci wskazanej w temacie; szeroko prezentuje postać, dokładnie opisuje cechy zewnętrzne postaci; prezentuje osobowość postaci; ukazuje różnorodne zależności między cechami i postępowaniem postaci; ocenia postać i uzasadnia swoją opinię.

2 p. - Uczeń: prezentuje postać, opisuje cechy zewnętrzne postaci; prezentuje niektóre cechy osobowości postaci i sygnalizuje zależność między cechami i postępowaniem postaci; ocenia postać

1 p. - Uczeń: podejmuje próby napisania charakterystyki postaci wskazanej w temacie; podaje wybrane informacje o postaci; nazywa pojedyncze cechy osobowości.

0 p. - Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Kryteria oceniania stylu, języka, ortografii, interpunkcji i estetyki są wspólne dla wszystkich wymienionych form wypowiedzi:

Styl:

1 p. - Styl konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi.

0 p. - Styl niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi.

Język:

1 p. - Dopuszczalne 4 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

0 p. - Więcej niż 4 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

Ortografia:

1 p. - Dopuszczalne 2 błędy.

0 p. - Więcej niż 2 błędy.

Interpunkcja:

1 p. - Dopuszczalne 3 błędy.

0 p. - Więcej niż 3 błędy.

Estetyka i układ graficzny:

1 p. – Praca napisana starannie, czytelna, podzielona na akapity, zachowane marginesy.

0 p. – Praca napisana niestarannie, nieczytelna, liczne skreślenia, brak podziału na akapity.

3. Kryteria oceniania krótkich form wypowiedzi pisemnej (dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia):

Realizacja tematu (treść):

2 p. – Wypowiedź w pełni zgodna z poleceniem, zawierająca wszystkie charakterystyczne elementy danej formy wypowiedzi.

1 p. – Wypowiedź zgodna z poleceniem, brak 1 elementu charakterystycznego dla danej formy wypowiedzi, np. wskazania odbiorcy lub nadawcy, pominięcie miejsca lub daty w zaproszeniu czy ogłoszeniu.

Kompozycja:

1 p. - Odpowiednie graficzne rozplanowanie tekstu.

0 p. – Brak graficznego rozplanowania tekstu.

Styl:

1 p. - Styl konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi (zastosowanie środków językowych odpowiednich do sytuacji, zgodnych z zasadami grzeczności)

0 p. - Styl niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi.

Język:

1 p. - Dopuszczalne 2 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

0 p. - Więcej niż 2 błędy (fleksyjne, składniowe, leksykalne, frazeologiczne).

Ortografia i interpunkcja:

1 p. - Dopuszczalne 3 błędy.

0 p. - Więcej niż 3 błędy.

4. Kryteria oceniania wypracowań w klasach VII-VIII:

1) Realizacja tematu wypowiedzi

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

2) Elementy twórcze / retoryczne

	<i>2. Elementy twórcze</i>	<i>2. Elementy retoryczne</i>
	Wypowiedź o charakterze twórczym (np. opowiadanie)	Wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (np. rozprawka)
	<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona wydarzenia są logicznie ułożone fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy. 	<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> argumentacja w pracy jest wnikliwa argumenty są poparte właściwymi przykładami argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.
5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. Twórcze wykorzystanie treści lektury. 	<ul style="list-style-type: none"> Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. 	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła. 	<ul style="list-style-type: none"> Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3) Kompetencje literackie i kulturowe

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4) Kompozycja tekstu

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5) Styl

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedności ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6) Język

Poprawność środków	Nie więcej niż 4 błędy językowe	5–7 błędów językowych	8–10 błędów językowych	11–13 błędów językowych	14 lub więcej błędów językowych
Zakres środków					
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> zróznicowana składnia zróznicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

7) Ortografia

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

8) Interpunkcja

1 pkt	Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Punktacja i oceny:

celujący: 20 p.

bardzo dobry: 19–18 p.

dobry: 17–15 p.

dostateczny: 14–12 p.

dopuszczający: 11–9 p.

niedostateczny: 8–0 p.

5. Kryteria oceniania zadań projektowych:

- praca w zespole:
  - podział funkcji; planowanie pracy; przydzielenie zadań – 1 p.
  - współpraca w grupie; rozwiązywanie problemów; wzajemna pomoc – 1 p.
  - zaangażowanie w pracę członków grupy; propozycje ciekawych rozwiązań; nowe pomysły – 1 p.
  - systematyczność i wytrwałość; terminowe realizowanie zadań – 1 p.
    - realizacja tematu, poziom merytoryczny:
      - różnorodne źródła informacji; pomoc sojuszników – 1 p.
      - gromadzenie materiału; selekcja i uporządkowanie zebranego materiału – 1 p.
      - poziom merytoryczny – 1 p.
      - strona graficzna prezentowanego materiału (estetyka, oryginalność, kreatywność) – 1 p.
        - prezentacja efektów pracy:
  - odpowiednie rozplanowanie czasu prezentacji – 1 p.
  - sposób przekazania informacji (przygotowanie, atrakcyjność, estetyka) – 1 p.

Punktacja i oceny:

celujący: 10 p.

bardzo dobry: 9 p.

dobry: 7-8 p.

dostateczny: 5-6 p.

dopuszczający: 3-4 p.

niedostateczny: 0-2 p.

6. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych:

- poprawność merytoryczna,
- poprawność językowa.

Ocena niedostateczna (1): uczeń mówi nie na temat.

Ocena dopuszczająca (2):

- uczeń wypowiada się krótko, chaotycznie,
- ma problem z odpowiedzią na temat,
- nie panuje nad potokiem składniowym,
- nie dysponuje dużym zasobem słownictwa,
- używa języka odbiegającego od norm,
- mówi niewyraźnie, cicho, w sposób niezrozumiały dla odbiorcy;

dostateczna (3):

- uczeń wypowiada się, starając się zachować wymaganą formę wypowiedzi,

- mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień,
- zachowuje poprawny szyk wyrazów, występują błędy składniowe,
- dobierając słowa, stara się unikać powtórzeń,
- stara się rozwijać umiejętności językowe,
- stara się mówić tak, by nawiązać kontakt z odbiorcą;

dobra (4):

- wypowiedzi ustne dotyczą zadawanych pytań, poleceń,
- uczeń mówi na temat,
- popełnia nieliczne błędy składniowe,
- mówi płynnie, bez powtórzeń,
- dba o kulturę języka,
- mówi głośno, wyraźnie, nawiązuje kontakt z odbiorcą;

bardzo dobra (5):

- uczeń swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi,
- mówi na temat, wyczerpująco,
- buduje zdania poprawne pod względem składniowym,
- mówi płynnie, ciekawie, dobierając zróżnicowane słownictwo stosowne do tematu,
- świadomie rozwija swe umiejętności językowe,
- mówi głośno, wyraźnie, z odpowiednią intonacją, barwą głosu, we właściwym tempie;

celująca (6):

- uczeń w swej wypowiedzi stosuje różne wypowiedzenia, dostosowując je do sytuacji mówienia,
- mówi w sposób oryginalny, ciekawy, przemyślany,
- potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia.

7. Kryteria oceniania głośnego czytania:

- tempo czytania, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych,
- płynność czytania,
- dykcja (czy uczeń czyta wyraźnie, jest słyszany i rozumiany),
- wyrazistość czytania (czy uczeń dostosowuje swój sposób czytania do sytuacji ukazanej w tekście).

Ocena celująca: uczeń czyta płynnie, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści tekstu; nie myli się; dba o intonację, potrafi barwą głosu oddać emocje opisane w tekście, sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści, stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie tekstu.

Ocena bardzo dobra: uczeń czyta płynnie, wyraźnie, dbając o poprawną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w odpowiednim tempie; nie myli się; dba o właściwą intonację i akcent; stosuje pauzy.

Ocena dobra: uczeń czyta dosyć płynnie, ale w nierównym tempie, czasami skupiając uwagę na odczytaniu pojedynczego, zwłaszcza dłuższego wyrazu; nie dba o modulację głosu, różnicowanie jego tonu i barwy; nie pamięta o stosowaniu pauz i oddawaniu głosem ładunku emocjonalnego zawartego w tekście.

Ocena dostateczna: uczeń skupia swoją uwagę na odczytaniu wyrazów, a nie na rozumieniu treści zdań; czyta wolno lub zbyt szybko, niepewnym głosem, niewyraźnie, czasami „zacina się”; myli litery w wyrazach i zmienia końcówki; czyta cicho, monotonna, nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne.

Ocena dopuszczająca: uczeń czyta bardzo wolno, sylabizując; błędnie odczytuje wyrazy lub opuszcza je; skupia się na odczytaniu poszczególnych wyrazów, a nie na treści tekstu.

Ocena niedostateczna: uczeń czyta bardzo niewyraźnie, odczytuje poszczególne sylaby, niekiedy łączy je w wyrazy, nie budując z nich zdań; nie rozumie czytanego tekstu.

8. Kryteria oceniania recytacji:

- pamięciowe opanowanie tekstu (znajomość tekstu): 0-2 p.
2 nieznaczne błędy (w tym podpowiedzi nauczyciela) – 2 p., od 3 do 5 błędów – 1 p., liczne błędy, podpowiedzi wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną
- wyraźne mówienie - uczeń jest słyszany i rozumiany - 1 p.
- właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych) – 1 p.
- wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje swój sposób mówienia do sytuacji ukazanej w wierszu, głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza...) – 0-2 p.

6 punktów – ocena celująca, 5 p. – bardzo dobra, 4 p. – dobra, 3 p. – dostateczna, 2 p. – dopuszczająca, 0-1 p. – niedostateczna.

9. Ocenianie aktywności:

Uczeń otrzymuje ocenę za aktywny udział w lekcji (wypowiadanie się na temat lekcji, np. omawianego utworu literackiego, lektury; wyrażanie swojego zdania na dany temat, samodzielne wykonywanie zadań na tablicy) lub wykonanie dodatkowego zadania dla chętnych.

V. Ogólne wymagania edukacyjne z języka polskiego

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w pełni opanował treści programowe. Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi, dobierać słownictwo charakterystyczne dla danej formy. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne. Doskonale interpretuje głosowo tekst literacki. Doskonale, w sposób kulturalny komunikuje się z otoczeniem w różnych sytuacjach. Bezbłędnie wygłasza tekst z pamięci, intonacją uwydatnia jego sens. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie odnieść się do językowej, literackiej i kulturowej rzeczywistości.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który udziela dokładnych odpowiedzi, precyzyjnie wykonuje polecenia, stawia trafne pytania. Uzasadnia własne zdanie. Redaguje spójne wypowiedzi wielozdaniowe ze świadomością danej formy wypowiedzi. Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. Czyta głośno, płynnie, z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych. Czyta cicho ze zrozumieniem. Zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, którego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne. Uczeń potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów. W wypowiedziach próbuje uzasadniać własne zdanie, próbuje oceniać problemy występujące w utworze literackim. Czyta poprawnie, stosując zasady właściwej intonacji i akcentowania. Potrafi poprawnie, kulturalnie porozumiewać się z otoczeniem w różnych sytuacjach mówienia.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii, jednak występują w nich błędy. Ma świadomość mechanizmów popełnianych błędów i potrafi je poprawiać przy pomocy nauczyciela. W miarę samodzielnie wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi. Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą je pod względem dykcji, intonacji, akcentowania.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który wykonuje samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela zadania o niewielkim stopniu trudności. Względna poprawność językowa i rzeczowa w wypowiedzi ustnej świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia. Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie. Opanował technikę czytania choć jego tempo może być spowolnione. Czyta cicho i w większości ze zrozumieniem.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE W KLASIE VI

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ŚRÓDROCZNA				
	dopuszczająca	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	UCZEŃ:				
	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na pytania dotyczące elementów świata przedstawionego • opowiada o zdarzeniach • wyszukuje w tekście informacje dotyczące miejsca akcji • porządkuje zdarzenia w kolejności chronologicznej • wypowiada się na temat tekstu, omawia wrażenia czytelnicze • określa nastrój wiersza • odróżnia w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych • przedstawia bohaterów • wyodrębnia wypowiedzi bohaterów • określa uczucia osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje bohaterów • dostrzega fikcyjny charakter świata przedstawionego w utworze • wskazuje elementy fantastyczne w omawianym tekście • zna funkcje dialogu w tekście literackim • objaśnia pojęcie literatura fantastyczno-naukowa • wyszukuje informacje w tekście • wskazuje elementy komizmu w utworze • określa osobę mówiącą oraz adresata wiersza • zna cechy przypowieści jako gatunku literackiego • ocenia zachowanie bohaterów • formułuje pouczenie wynikające z utworu • wskazuje różnice pomiędzy bajką i baśnią • opowiada o wydarzeniach ukazanych w utworze • opisuje bohatera utworu • opisuje obrazy poetyckie w utworze • opisuje nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoją opinię na temat bohatera właściwie dobranymi argumentami • wykorzystuje informacje z tekstu do tworzenia pytań • wyszukuje w wypowiedziach dialogowych elementy charakterystyki pośredniej • opisuje osobę mówiącą i adresata wiersza • objaśnia przenośne znaczenia w wierszu • rozpoznaje środki stylistyczne tworzące obrazy poetyckie • analizuje budowę wiersza • formułuje przesłanie utworu • wyjaśnia znaczenie obrazów poetyckich • objaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie utworu • wyjaśnia znaczenie obrazów poetyckich • objaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym • wyjaśnia, na czym polega uniwersalny charakter utworu • wyjaśnia, na czym polega dydaktyczny charakter bajek • objaśnia znaczenia przenośni poetyckich • przedstawia refleksje na temat problemu poruszanego w utworze • określa wartości istotne dla osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania • wyjaśnia symboliczne znaczenie obrazów poetyckich • interpretuje tekst poetycki, uwzględniając wnioski z analizy utworu • bierze pod uwagę kontekst biograficzny utworu • formułuje refleksje na temat problemu poruszonego w wierszu w formie swobodnego tekstu – oryginalnego pod względem treści i stylu
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady pisowni ó i u, rz i ż, ch i h, rzeczowników własnych i pospolitych, i stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z ó i u, rz i ż, ch i h, wielką i małą literą, 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie większość wyrazów z ó i u, rz i ż, ch i h, wielką i małą literą, „nie” z 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wyrazy z ó i u, rz i ż, ch i h, rzeczowniki własne i pospolite, wyrazy pisane wielką i małą literą, „nie” z 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście formy liczb, czasów, osób, rodzajów gramatycznych czasownika, nieosobowe formy czasownika, niektóre czasowniki dokonane i niedokonane, formy trybów czasownika • zna zasady pisowni nie z czasownikami i stara się je stosować • rozpoznaje formy liczb, przypadków i rodzajów rzeczownika • określa liczbę i rodzaj przymiotników • zna stopnie przymiotnika i przysłówka • stopniuje przymiotniki i przysłówki • rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem • odróżnia liczebniki główne od porządkowych • rozpoznaje niektóre zaimki, spójniki, wykrzykniki i partykuły • rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy • rozpoznaje przyimki proste i złożone • wie, jak zbudowane jest wyrażenie przyimkowe • zna zasady pisowni nie z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, stara się je stosować 	<p>„nie” z różnymi częściami mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje • poprawnie stosuje formy czasowników dokonanych i niedokonanych w różnych czasach • tworzy formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego • zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście • odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych, stosuje zasady ich pisowni • określa przydatki przymiotników • wskazuje przymiotniki i przysłówki niepodlegające stopniowaniu • rozpoznaje liczebniki zbiorowe, ułamkowe i nieokreślone • wykorzystuje wiedzę o budowie liczebników złożonych do poprawnego ich zapisu • stosuje poprawne formy zaimków odmiennych • tworzy przyimki złożone • wskazuje spójniki, przed którymi zasadniczo nie stawia się przecinków • uzupełnia wypowiedzi odpowiednimi wykrzyknikami i partykułami 	<p>różnymi częściami mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształca formy osobowe czasowników w formy nieosobowe i odwrotnie • odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich • poprawnie stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika • stosuje zasady pisowni zakończeń bezokolicznika • przekształca zdania, wykorzystując różne formy trybu czasownika • poprawnie akcentuje większość czasowników w formie trybu przypuszczającego • stosuje zasady pisowni cząstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście, przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych • zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych • łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe • stosuje prawidłowe formy liczebników • rozpoznaje różne rodzaje zaimków • używa poprawnych wyrażen przyimkowych • używa wykrzykników i partykuł w wypowiedziach, rozpoznaje ich funkcje 	<p>różnymi częściami mowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie różne formy gramatyczne czasowników • funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach: czasowniki dokonane i niedokonane, różne formy trybu czasownika, różne stopnie przymiotnika i przysłówka, różne typy liczebników i zaimków, wyrażenia przyimkowe • poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika • poprawnie akcentuje czasowniki w formie trybu przypuszczającego • poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś -by, -byśmy, -byście • poprawnie zapisuje rzeczowniki własne i pospolite • używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych • poprawnie odmienia liczebniki wielowyrazowe • wykorzystuje wiedzę o funkcjach zaimków w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych • poprawnie zapisuje przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe, wykrzykniki i partykuły 	<p>form czasowników w czasie przeszłym</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form liczebników • poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form zaimków różnych typów
--	---	---	---	--	---

TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> zna funkcje znaków interpunkcyjnych w zapisie rozmowy zapisuje prosty dialog przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze opowiadanie z dialogiem przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji zapisuje dialog, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku redaguje krótkie opowiadanie z dialogiem, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku tworzy prosty tekst o charakterze reklamowym, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji dobiera trafne argumenty w dyskusji zapisuje poprawnie dialog, używając właściwych znaków interpunkcyjnych i odpowiednich uzupełnień dialogowych redaguje opowiadanie z dialogiem i elementami opisu przedstawia i uzasadnia swoje zdanie redaguje poprawną językowo i stylistycznie notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje dialog, używając różnorodnych uzupełnień dialogowych redaguje rozbudowane, poprawne językowo, stylistycznie i kompozycyjnie opowiadanie z dialogiem i elementami opisu tworzy notatkę encyklopedyczną redaguje zwięzłą, poprawną językowo i stylistycznie notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bezbłędny językowo dialog, opowiadanie z dialogiem, tekst reklamowy, notatkę – oryginalne pod względem treści i stylu prowadzi dyskusję tworzy scenariusz krótkiego filmu opracowuje scenariusz inscenizacji
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego oraz ze słownika języka polskiego recytuje tekst wiersza czyta tekst poetycki czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> recytuje tekst wiersza, podkreślając głosem ważne słowa czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> recytuje tekst, podkreślając odpowiednią modulacją nastrojów wiersza czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> głosowo interpretuje tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ROCZNĄ				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	UCZEŃ:				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada na pytania dotyczące elementów świata przedstawionego opowiada o zdarzeniach porządkuje zdarzenia w kolejności chronologicznej wypowiada się na temat tekstu, omawia wrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że bohaterowie mogą być charakteryzowani bezpośrednio lub pośrednio rozpoznaje i nazywa uczucia bohatera wskazuje przenośnie mające charakter ożywienia określa cechy obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje cechy bohatera na podstawie charakterystyki pośredniej objaśnia znaczenie przenośni określa funkcję uosobień użytych w wierszu przyporządkowuje różne środki wyrazu do właściwych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje bohatera, wprowadzając elementy charakterystyki bezpośredniej i pośredniej wskazuje przesłanie utworu odczytuje znaczenie przenośnych określeń 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tekst na poziomie metaforycznym funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza wyraża opinię na temat dzieła sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego

	<p>czytelnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wiersza • wyszukuje w tekście informacje • odróżnia w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych • przedstawia bohaterów • wyodrębnia wypowiedzi bohaterów • określa uczucia osoby mówiącej • podaje podstawowe informacje na temat obrazu • wie, jakie utwory zalicza się do liryki • rozpoznaje świat realistyczny i fantastyczny w powieści 	<p>poetyckiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i nazywa najbardziej widoczne elementy obrazów • wyraża opinię na temat dzieła malarskiego • rozpoznaje wyrazy dźwiękonaśladowcze • określa emocje osoby mówiącej opisuje sytuację przedstawioną w wierszu • opisuje nastrój utworu 	<p>dziejzin sztuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rymy w wierszu • wie, czym charakteryzują się utwory zaliczane do epiki • objaśnia elementy komizmu słownego w wypowiedziach postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje dzieło poetyckie z malarskim, wskazuje podobieństwa i różnice • objaśnia znaczenie metafory • określa motywy działania wybranych bohaterów • dostrzega i omawia elementy humorystyczne w tekście • określa funkcje środków stylistycznych • ocenia akcję utworu i uzasadnia swoje zdanie • określa rolę bohaterów w rozwoju akcji 	<p>stanowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w oryginalny sposób różnice między różnymi tekstami kultury • wypowiada się na temat tekstu, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych • interpretuje tekst, wykorzystując wnioski z analizy utworu
<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika • rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie • wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej • ze zdań pojedynczych tworzy zdania podrzędnie złożone • zna najczęściej używane spójniki w zdaniach współrzędnie złożonych • stosuje funkcjonalnie kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje równoważniki zdań • odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego • wskazuje w związkach wyrazowych wyrazy określone i określające • wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne • zna typy zdań współrzędnie złożonych • rozpoznaje rodzaje zdań podrzędnie złożonych • stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • stara się stosować zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu • podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje funkcjonalnie równoważniki zdań w swoich wypowiedziach • nazywa części mowy występujące w funkcji orzecznika • rozpoznaje zdania bezpodmiotowe • zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami -i, -ii, -ji • rozpoznaje w zdaniu przydawki, dopełnienia i okoliczniki wyrażone różnymi częściami mowy • stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań złożonych różnego typu • tworzy zdania podrzędne przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, podmiotowe, orzecznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa różnych typów podmiotów i orzeczeń w zdaniach • rozpoznaje sformułowania charakterystyczne dla języka oficjalnego • zapisuje poprawnie wyrazy z zakończeniami -i, -ii, -ji • celowo i funkcjonalnie wykorzystuje przydawki, dopełnienia, okoliczniki w swoich wypowiedziach • używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej • poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzi w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w swoich wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat użycia przecinków w zdaniach pojedynczych i złożonych, różnych funkcji nawiasu, dwukropka i cudzysłowu • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słownej • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat wyrazów wieloznacznych • świadomie i swobodnie

	<p>wypowiedzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym oraz złożonym i stara się je stosować • dzieli wyrazy na głoski i litery • wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce • odróżnia spółgłoski od samogłosek • zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, stara się je stosować • dzieli wyraz na sylaby • prawidłowo akcentuje wyrazy ze stałym akcentem • rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne, wieloznaczne 	<p>wyrazów o różnej liczbie liter i głosek</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz twarde i miękkie • stosuje zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych • odróżnia głoski ustne od nosowych • zna zasady dotyczące pisowni połączeń literowych en, em, on, om i stara się je stosować • stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -ą, -om • wie, czym jest akcent wyrazowy • określa funkcję akcentu zdaniowego • dopasowuje do podanych wyrazów oraz związków wyrazowych synonimy i antonimy • podaje różne znaczenia wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu • prawidłowo oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych • poprawnie zapisuje większość wyrazów zawierających głoski ustne i nosowe • stosuje zasady pisowni połączeń literowych en, em, on, om, zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -ą, -om • prawidłowo akcentuje większość wyrazów • stosuje w wypowiedzi właściwą intonację zdaniową • stosuje zasady pisowni przedrostków i przyrostków • używa wyrazów i określił synonimicznych w różnych sytuacjach komunikacyjnych • używa wyrazów wieloznacznych • zna funkcję słów wartościujących emocjonalnie • podaje wyrazy bliskoznaczne nacechowane emocjonalnie 	<p>podrzędnie złożone odpowiednio do przyjętego celu</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie tworzy zdania współrzędne i podrzędnie złożone różnego typu • zapisuje zdania złożone zgodnie z zasadami interpunkcji • w swoich wypowiedziach poprawnie używa dwukropka, nawiasu i cudzysłowu • wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głosek dźwięcznych • poprawnie oznacza głoski miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne • poprawnie zapisuje połączenia literowe en, em, on, om, wyrazy z zakończeniami -ę, -em, -ą, -om • prawidłowo akcentuje wyrazy • funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach synonimy, antonimy i wyrazy wieloznaczne 	<p>stosuje wiedzę na temat akcentu wyrazowego i zdaniowego w swoich wypowiedziach ustnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek i liter w różnych sytuacjach problemowych
<p>TWORZENIE WYPOWIEDZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ogłoszenie i zaproszenie • streszcza historię przedstawioną w tekście • zna budowę i wyznaczniki listu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list oficjalny, korzystając z rad w podręczniku • funkcjonalnie przekształca tekst wyraża opinię na temat dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje poprawny formalnie, językowo i stylistycznie list oficjalny • redaguje opis obrazu, stosując różnorodne środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje zwięzły, poprawny językowo i stylistycznie list oficjalny • funkcjonalnie używa różnorodnych przydawek 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje bezbłędne językowo ogłoszenie, list oficjalny, opowiadanie, opis – oryginalne pod względem treści i stylu • przedstawia własne stanowisko w związku

	<p>oficjalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze list oficjalny • przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje opis obrazu • wymyśla i zapisuje dialog • redaguje krótki list w imieniu bohatera literackiego 	<p>malarskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis obrazu, korzystając z rad w podręczniku • rozpoznaje zwroty charakterystyczne dla różnych elementów dyskusji • formułuje poprawnie zbudowane argumenty w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatki prasowe formułuje właściwe kontrargumenty 	<p>w opisie dzieła sztuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedź w funkcji perswazyjnej • redaguje rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis obrazu • przestrzega wszystkich zasad kultury dyskusji 	<p>z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat dzieła sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • opracowuje scenariusz inscenizacji
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst i przypisy • korzysta ze słownika ortograficznego • samodzielnie korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika wyrazów obcych • zna budowę słownika poprawnej polszczyzny • wyszukuje hasła w słowniku poprawnej polszczyzny • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z różnych typów słowników – odpowiednio do potrzeb • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny, korzystając swobodnie ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji wzorcowo prezentuje tekst głosowo, uwzględniając przerzutnie

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE W KLASIE VII

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ŚRÓDROCZNA				
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
UCZEŃ:					
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki</i>, <i>liryki</i>, • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych, odnajduje je w czytanych utworach, • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach, • posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych, • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją 	<ul style="list-style-type: none"> • jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością, • prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej, • świadomie i

	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że istnieją gatunki literackie, odróżnia je od rodzajów literackich, • wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych, • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki, • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał, • czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy, • zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>lirycznymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków, • wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać, • wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór, • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury, • komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury, • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu, • klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, • rozpoznaje gatunki dziennikarskie, • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>lirycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki, • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe, próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów, • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór, • odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, • rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, • wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, • wyszukuje i porządkuje cytaty, • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich, • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>utworów epickich, lirycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów, • wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, • poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór, • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, • wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury, • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, • funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki, • samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich, • analizuje zauważone w tekstach współczesnej 	<p>funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu, • czyta, rozumie i wykorzystuje w swojej pracy teksty popularnonaukowe i naukowe, • potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego, • formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania
--	--	---	---	---	---

				kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich	
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów, poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru, rozdziela odmienne i nieodmienne części mowy, zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi, stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, poprawnie akcentuje większość wyrazów, dzieli proste wyrazy na podstawę słotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne, podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, stosuje zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji, poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych, poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słotwórczą wyrazu, używa poprawnych form skrótów i skrótowców, rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, odróżnia rdzeń od podstawy słotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych, określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje, wyjaśnia zasady etykiety językowej, pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty 	<ul style="list-style-type: none"> jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością, prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej, świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym, formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> krótko wypowiada się ustnie na podany temat, stara się używać prostych środków retorycznych, z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi, pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych, gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi, pisze poznane formy 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne, gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi, pisze poznane formy 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne, świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym, wykorzystuje w swojej pracy teksty popularnonaukowe i

	<p>wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity, • formułuje prostą tezę, • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania, • rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza), • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy 	<p>wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy, • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, • podaje przykłady ilustrujące argumenty, • formułuje proste wnioski, • rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej 	<p>wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity jako spójne całości myślowe, • formułuje tezę i hipotezę, • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, • formułuje wnioski wynikające z argumentacji, • rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu, • głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi, • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej, • stosuje rytm akapitowy, • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, • podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski, • rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, • interpretuje głosowo 	<p>naukowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania
--	---	--	---	---	---

				utwór	
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, rozwija nawyk systematycznego uczenia się, uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, uczy się systematycznie, uczestniczy w projektach edukacyjnych, podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału, rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie, uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną, rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie, aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej, uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> z zaangażowaniem podejmuje się realizacji projektów edukacyjnych, występuje w roli lidera grupy, odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty

Zakres	WYMAGANIA NA OCENĘ ROCZNĄ				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	UCZEŃ:				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>, zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, wie, że istnieją gatunki literackie, odróżnia je od rodzajów literackich, wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych, zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami, wiąże czytany utwór ze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach, stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków, wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowych, stara się je nazwać, wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach, posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki, rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe, próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów, określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych, poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów, wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, poddaje refleksji 	<ul style="list-style-type: none"> jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością, prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej, świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym, samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu, czyta, rozumie i wykorzystuje w swojej pracy teksty popularnonaukowe i naukowe, potrafi analizować i

	<p>wskazany przez nauczyciela kontekstem,</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki, wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał, czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy, zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>wartości, do których odwołuje się utwór,</p> <ul style="list-style-type: none"> zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury, komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury, wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu, klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, rozpoznaje gatunki dziennikarskie, znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>uniwersalne, do których odwołuje się utwór,</p> <ul style="list-style-type: none"> odeczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury, wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, wyszukuje i porządkuje cytaty, wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich, znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór,</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury, twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki, samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich, analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich 	<p>interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny, zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów, poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się, poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, poprawnie akcentuje 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji, poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych, poprawnie akcentuje 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych, rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, 	<ul style="list-style-type: none"> jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością, prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej, świadomie i funkcjonalnie posługuje się

	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru, rozdziela odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowowy, tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania, zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi, stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<p>większość wyrazów,</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne, rozpoznaje rodzaje imiesłowów, tworzy imiesłowowy równoważnik zdania, podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, stosuje zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<p>wszystkie wyrazy,</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu, rozumie zasady tworzenia imiesłowów, przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie, używa poprawnych form skrótów i skrótowców, rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych, wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłowów, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje, wyjaśnia zasady etykiety językowej, pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty 	<p>bogatym słownictwem terminologicznym,</p> <ul style="list-style-type: none"> formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> krótko wypowiada się ustnie na podany temat, stara się używać prostych środków retorycznych, z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi, pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych, gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi, pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne, gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi, pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne, świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym, wykorzystuje w swojej pracy teksty popularnonaukowe i naukowe, formułuje problemy,

	<p>przemówienie, wywiad,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity, • formułuje prostą tezę, • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania, • rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza), • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy 	<p>przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy, • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, • podaje przykłady ilustrujące argumenty, • formułuje proste wnioski, • rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej 	<p>przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje akapity jako spójne całości myślowe, • formułuje tezę i hipotezę, • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, • formułuje wnioski wynikające z argumentacji, • rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu, • głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację 	<p>rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej, • stosuje rytm akapitowy, • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, • podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski, • rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, • interpretuje głosowo utwór 	<p>proponuje sposoby ich rozwiązania</p>
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębia swoją wiedzę 	<ul style="list-style-type: none"> • z zaangażowaniem

	<p>poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwija nawyk systematycznego uczenia się, • uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych 	<p>poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczy się systematycznie, • uczestniczy w projektach edukacyjnych, • podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału, • rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie, • uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie 	<p>wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, • stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie, • aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej, • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<p>przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, • bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<p>podejmuje się realizacji projektów edukacyjnych, występuje w roli lidera grupy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty
--	---	---	---	--	---